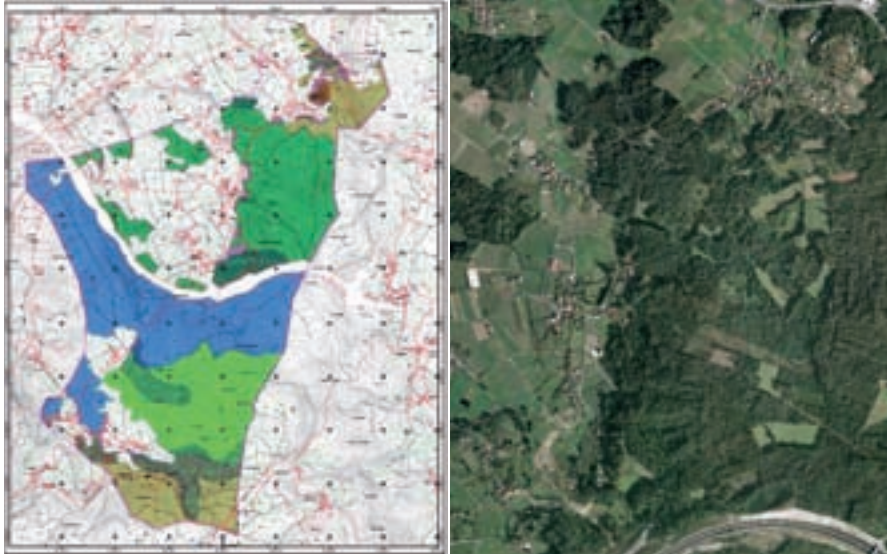

PROXECTOS DE APROVEITAMENTO INTEGRAL E PROTECCIÓN

Frouma Forestal*

Frouma Forestal

O estado actual do monte galego é consecuencia das políticas forestais produtivistas iniciadas na década dos 50 coa introdución de especies foráneas de crecemento rápido. A isto hai que sumarlle o paulatino abandono do rural nos últimos 30 anos. Como consecuencia relegáronse a un segundo plano os usos tradicionais do monte que combinaban a produción de madeira co manexo gandeiro e agrícola, contribuíndo este á economía agraria de subsistencia e servindo, ao mesmo tempo, como fondo de capital a medio e longo prazo.

Dende a Asociación Forestal Frouma, en colaboración co Sindicato Labrego Galego, convencidos da importancia do monte no desenvolvemento rural e do beneficio global que aporta, promovemos unha tendencia que está a xurdir nos últimos anos tratando de devolverlle ao monte o seu estatus. Neste senso inténtase retornar aos usos tradicionais, aportando novas ideas e técnicas para que sexa rendíbel e aplícase unha visión en conxunto de todos os recursos, conseguindo unha xestión sostíbel e, non só compatíbel, senón beneficiosa para o medio ambiente.

Para conseguir os obxectivos mencionados estanse a facer diversos proxectos nos seguintes ámbitos: silvopastoral, producións complementarias de cogomelos e froitos silvestres, aprovei-

tamento de leñas, roteiros de sendeirismo, recuperación de masas de ribeira, repoboacións para madeira de calidade con frondosas autóctonas, ordenación dos recursos forestais, etc.

Nestes intres estamos desenvolvendo varios proxectos dos que imos destacar dous de especial interese, que están subvencionados por AGADER (Axencia Galega de Desenvolvemento Rural).

VALORIZACIÓN E ORDENACIÓN DE MONTES PARTICULARES EN ORAZO

Promovido pola Asociación Sociocultural Coto Manguelo e a Asociación de Veciños e Veciñas de Orazo, no concello de A Estrada, redactouse un "Estudo para a Ordenación e Valorización das Masas Forestais da Parroquia de Orazo". Neste caso non existe monte veciñal, estando todo o monte en mans de particulares e dividido en numerosas parcelas de escasa superficie. Con este proxecto estudouse o estado actual da masa no que se refire á presenza e distribución das especies, idade e crecemento das mesmas, afección de pragas e enfermidades, tratamentos silvícolas aplicados, crecemento e control do mato, presenza doutros aproveitamentos, etc. Tamén se estudan as condicións climáticas da zona e os distintos tipos de solo.

Outro aspecto importante é o estado socioeconómico no contorno do monte, co fin de coñecer que mercado poden ter os produtos que se extraían del. Continúase analizando as distintas posibilidades produtivas e a compatibilidade entre as mesmas.

O paso seguinte á toma de datos en campo foi dividir o monte nos diferentes estratos, sen ter en conta a parcelación, atendendo só a criterios climatolóxicos, edáficos, orográficos, botánicos, etc. Con isto conseguimos agrupar zonas que presentan condicións similares. A superficie forestal da parroquia está ocupada na súa maioría por masas de piñeiro do país e eucalipto, este último en mal estado de crecemento e sanitario. Na maioría das parcelas non se levou a cabo nos últimos anos ningún tipo de coidado cultural sobre a masa, deixando que tanto as árbores como as especies de matogueira medren desordenadamente.

Como conclusión propóñense unha serie de medidas a tomar para facer máis rendíbel o aproveitamento de madeira, ao mesmo tempo que se presentan usos alternativos e/ou complementarios do monte que permitan xerar ingresos intermedios. Tamén se promove manter e incrementar a superficie de espazos singulares e hábitats de espe-

"Estes proxectos tamén buscan manter e incrementar a superficie de espazos singulares e hábitats de especies autóctonas"

cies autóctonas, que permitan conxugar a produción coa conservación do medio.

En definitiva o que se pretende é ofrecer distintas alternativas e dar unhas recomendacións e pautas a seguir polos propietarios que lles permitan aplicar unha silvicultura similar nas parcelas lindantes para chegar ao obxecti-

vo final: poñer en valor a masa forestal da parroquia e conseguir unha xestión conxunta do monte, contemplando incluso a posibilidade de creación dunha UXFOR (Unidade de xestión forestal).

PREVENCIÓN DE LUMES EN TRABANCAS

No monte de Trabancas (Agolada), xestionado pola CMVMC de Trascastro, Val e Aian, estase a levar a cabo o "Proxecto de prevención dos lumes no Monte de Trabancas mediante a introdución de gando autóctono".

O proxecto consiste no control do mato mediante a introdución da raza bovina "Limia" orixinaria da Baixa Limia en Ourense, de porte rústico e gran adaptabilidade ao terreo e ás condicións de liberdade no monte. Comezase con 11 exemplares, 10 femias e 1 macho. A zona de monte xestionada deste xeito abarca 67,35 Ha que serán cercadas cun peche constituído por postes de madeira sobre os que se instalará unha malla gandeira. Este peche farase do seguinte xeito: colocarase a malla de 1 m de altura, elevada a uns 50 cm do chan; poñeranse dous arames lisos, un na parte inferior a media altura entre o chan e a malla e outro na parte superior a uns 25 cm da malla. Con isto conséguese ter unha altura de 1,75 m de peche, suficiente para gando bovino e ademais permítese o paso da fauna silvestre pola zona inferior do peche perimetral.

As 67,35 Ha totais distribúense en tres parcelas. A primeira, de 22,35 Ha, non será pastoreada no inicio debido á presenza de masa de piñeiro moi nova que podería ser danada polo gando, que terá que agardar uns tres anos para ser incluída no tecido silvopastoral. A segunda, de 35 Ha, será a que se pastoree de xeito extensivo, cercando o interior con peches temporais, o que permitirá a rotación do gando co fin de conseguir cargas puntuais elevadas que permitan o control do mato. Na terceira parcela implantarase un pasteiro de 10 Ha que permitirá facer dúas cortas, unha na primavera e outra no outono, que á súa vez, servirán para complementar a alimentación do gando na época estival e no inverno.

En canto a infraestruturas, construírase un galpón no que poder almacenar a herba e que sirva de refuxio para o gando. Farase tamén unha manga de manexo con cercado de madeira onde

Frouma Forestal

poder efectuar o control sanitario das reses. Por último colocaranse varios bebedeiros móbiles que permitan o abastecemento para as vacas.

A finalidade deste proxecto é conseguir o control do mato para a prevención dos lumes; facelo sen custe adicional para a comunidade; que o estudo da evolución do proxecto o faga extensivo ao resto do monte e incluso a outras comunidades e a posibilidade da creación de postos de traballo que axuden a fixar poboación no rural.

En definitiva, o que se pretende é poñer en valor os montes que están

agora en estado de abandono, diversificar a produción e, sobre todo, facelo de forma que teña continuidade, que ceda beneficios ao medio ambiente e que sirva de motor para o avance do rural, xerando novas expectativas de futuro.

* Frouma Forestal é unha asociación de propietarios e propietarias forestais con sé en Santiago que divulga información e asesora sobre a realización técnica de proxectos integrais do monte, baixo convenios co Sindicato Labrego Galego (SLG) e a Organización Galega de Comunidades de Montes (ORGCCMM).
Contacto: froumaforestal@terra.es